

AMANDMAJI

k Zakonu o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo – predlog za obravnavo – NUJNI POSTOPEK (EVA 2020-1611-0028), z dne 26. 3. 2020

K členu 22

Predlaga se sprememba prvega odstavka

V prvem odstavku naj se briše druga alineja, ki se glasi:

»- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(2) Do pomoči iz prvega odstavka prejšnjega člena so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki ali dobiček iz poslovanja (AOP151) v letu 2020 upadla glede na leto 2019. V primeru, da ta pogoj pomoči ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bo dosežen, bo moral upravičenec naknadno vrniti sorazmerni del iz prvega odstavka tega člena.

Nov 22. člen se tako glasi

22. člen (upravičeni delodajalec)

(1) Pravico do ukrepa iz prejšnjega člena lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, razen neposredni ali posredni proračunski uporabnik, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 odstotkov.

(2) Do pomoči iz prvega odstavka prejšnjega člena so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki ali dobiček iz poslovanja (AOP151) v letu 2020 upadla glede na leto 2019. V primeru, da ta pogoj pomoči ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bo dosežen, bo moral upravičenec naknadno vrniti sorazmerni del pomoči iz prvega odstavka tega člena.

Obrazložitev k 22.členu:

V prvem odstavku predlagamo, da umakne omejitev, ki velja za delodajalce, ki opravljajo finančno ali zavarovalniško dejavnost, saj v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti K 66.220 spadajo tudi družbe in samostojni podjetniki posamezniki, ki izvajajo dejavnost zavarovalniških agentov in posrednikov. To so mikro in mala podjetja (ne gre za zavarovalnice), ki jih je prav tako prizadela epidemija COVID-19 (1.469 zavarovalno zastopniških in posredniških družb ter samostojnih podjetnikov posameznikov - 450 zastopniških družb; 920 zavarovalno zastopniških samostojnih podjetnikov; 88 zavarovalno posredniških družb in 11 zavarovalno posredniških samostojnih podjetnikov).

V drugem odstavku predlagamo spremembo pogoja za upravičenost do povračila

nadomestil. Upravičenost do povračila nadomestila plače delavcem, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile, se ne sme pogojevati s padcem prihodkom. Do tega nadomestila morajo biti upravičeni vsi delodajalci za vse delavce, ki zaradi višje sile niso opravljali dela. Gre za zunanji vzrok, na katerega delodajalec ne more vplivati in ni v nobeni povezavi z njegovim poslovanje. Višja sila je bila povzročena z ukrepi države (zaprtje šol in vrtcev, ukinitve javnega potniškega prometa, zaprtje mej). Potrebno je upoštevati tudi, da ta zakon zvišuje višino nadomestila zaradi nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile, ki jo določa ZDR-1 s 50%, osnove na 80%. V kolikor bi bili za povračilo nadomestila postavljeni dodatni pogoji, bi ta zakon postavljaj v slabši položaj podjetja, ki ne bi bil upravičena do povračila nadomestila, delavcem pa bi vseeno morala plačati 80% nadomestilo zaradi nezmožnosti prihoda na delo zaradi višje sile. To pa zagotovi ni (in ne sme biti) namen interventnega zakona. Zaradi jasnosti zapisa predlagamo, da se zapiše, da je do pomoči iz prvega odstavka prejšnjega člena upravičen delodajalec, katerega prihodek ali dobiček iz poslovanja (AOP151) v letu 2020 ne bo dosegel enake ravni kot v letu 2019.

K členu 24

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(2) Delavec ima v času začasnega čakanja na delo obveznost, da se na zahtevo delodajalca vrne na delo do sedem dni v tekočem mesecu. Delodajalec mora o tem predhodno obvestiti Zavod za zaposlovanje. Bolniška odsotnost in letni dopust ne pomenita prekinitve čakanja na delo.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

(4) Če delodajalec v času trajanja izjemnih razmer zaradi posledic virusa, delavca pozove k koriščenju letnega dopusta, mora delavec izrabiti celoten preostali letni dopust iz preteklega koledarskega leta in letni dopust tekočega koledarskega leta, vendar največ v obsegu 1/3 celotnega letnega dopusta delavca tekočega koledarskega leta. Pred tem mora delodajalec delavce pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta za tekoče koledarsko leto. Delavec ima za čas izrabe letnega dopusta pravico do nadomestila plače v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Delodajalec je upravičen do delnega povračila nadomestila za koriščenje letnega dopusta delavca v višini povračila, do katerega bi bil upravičen, če bi bil delavec na začasnem čakanju na delo v skladu s tem zakonom.

Doda se nov šesti odstavek, ki se glasi:

(6) Delavec, ki ne more opravljati dela zaradi ustavitve javnega prevoza, si mora v roku 5 dni od uveljavitve zakona organizirati prevoz na delo in z dela, sicer izgubi pravico do nadomestila, ki ga prejema, ker zaradi višje sile ne more opravljati dela.

Nov 24. člen se tako glasi:

24. člen (pravice in obveznosti delavcev)

(1) Delavec, ki je napoten na začasno čakanje na delo in delodajalec zanj prejema povračilo izplačanega nadomestila plače, ohrani vse pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, razen tistih, ki so drugače urejene s tem zakonom.

(2) Delavec ima v času začasnega čakanja na delo obveznost, da se na zahtevo delodajalca vrne na delo do sedem dni v tekočem mesecu. Delodajalec mora o tem predhodno obvestiti Zavod za zaposlovanje. Bolniška odsotnost in letni dopust ne pomenita prekinitve čakanja na delo.

(3) Če je bila plača delavca znižana zaradi določitve krajšega polnega delovnega časa pri delodajalcu, se za določitev osnove za nadomestilo plače za čas začasnega čakanja na delo upošteva plača ali osnova za nadomestilo plače iz zadnjih treh mesecev pred določitvijo krajšega polnega delovnega časa.

(4) Če delodajalec v času trajanja izjemnih razmer zaradi posledic virusa, delavca pozove k koriščenju letnega dopusta, mora delavec izrabiti celoten preostali letni dopust iz preteklega koledarskega leta in letni dopust tekočega koledarskega leta, vendar največ v obsegu 1/3 celotnega letnega dopusta delavca tekočega koledarskega leta. Pred tem mora delodajalec delavce pisno obvestiti o odmeri letnega dopusta za tekoče koledarsko leto. Delavec ima za čas izrabe letnega dopusta pravico do nadomestila plače v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. Delodajalec je upravičen do delnega povračila nadomestila za koriščenje letnega dopusta delavca v višini povračila, do katerega bi bil upravičen, če bi bil delavec na začasnem čakanju na delo v skladu s tem zakonom.

(5) Delodajalec delavca pisno napoti na začasno čakanje na delo v skladu z odločitvijo iz prvega odstavka 7. člena tega zakona. V pisnem napotilu določi čas začasnega čakanja na delo, možnosti in način poziva delavcu, da se predčasno vrne na delo, ter višino nadomestila plače.

(6) Delavec, ki ne more opravljati dela zaradi ustavitve javnega prevoza, si mora v roku 5 dni od uveljavitve zakona organizirati prevoz na delo in z dela, sicer izgubi pravico do nadomestila, ki ga prejema, ker zaradi višje sile ne more opravljati dela.

Obrazložitev k 24. členu:

V drugem odstavku predlagamo, da se določba spremeni tako, da ima delavec v času začasnega čakanja na delo obveznost, da se na zahtevo delodajalca vrne na delo do sedem dni v tekočem mesecu in ne sedem zaporednih dni. Podjetja imajo različno organizirane delovne procese in zato je večja fleksibilnost pri prekinitvah čakanja nujna. V nekaterih podjetjih bo na primer potreba, da se delavec vrne enkrat na teden vsak teden, da opravi nujna dela (prevzem pošte, vzdrževanje objekta/strojev). Potrebe v podjetjih bodo različne, zato je smiselno, da se minimalno nujno prisotnost na delu ne omejuje na zaporedne dni.

V četrtem odstavku predlagamo nov ukrep, ki bo omogočal delodajalcem enostransko odreditev koriščenja letnega dopusta v omejenem obsegu. V primeru, ko bodo delavci na čakanju na delo daljše časovno obdobje, v tem času ne bo prihajalo do koriščenja letnih dopustov. Nastala bo situacija, ko bodo po daljšem obdobju izredne razmere prenehale, podjetja se bodo končno spravila v tek, ponovno vzpostavila delovni proces v polnem obsegu, delavci pa bodo imeli še po več dni starega letnega dopusta, ki ga bodo morali porabiti do 30. junija. To bo ponovno povzročilo motnje in zaostanke v delovnem procesu v ključnih prvih mesecih po prenehanju izrednih razmer. Predlagamo, da se kot enega izmed ukrepov delodajalcem omogoči enostranska odreditev izrabe starega letnega dopusta ter 1/3 odmerjenega letnega dopusta delavca iz tekočega leta. S tem ukrepom se podjetjem omogoči, da se bodo hitreje in lažje postavila na noge,

vzpostavila delovni proces v polnem obsegu ter začela nadomeščati izgube. Predlog se daje z namenom lažje organizacije dela po prenehanju izrednih razmer in posledično hitrejšega okrevanja gospodarstva.

Predlagamo nov šesti člen, ki določa obveznost delavca, da si mora v roku 5 dni od uveljavitve zakona organizirati prevoz na delo in z dela, sicer izgubi pravico do nadomestila, ki ga prejema, ker zaradi višje sile ne more opravljati dela. Od uvedbe ukrepa ukinitve javnega potniškega prevoza je minilo že dva tedna. Trenutno še ostaja v veljavi dovoljenje za gibanje skupin sodelavcev do največ pet ljudi, če uporabljajo skupni osebni transport za prevoz na delo ali z njega. V skladu s tem, so si delavci dolžni v roku 5 dni od uveljavitve zakona organizirati prevoz na delo in z dela.

K členu 25

Za besedo Sloveniji se brišejo besede »ki izpolnjuje pogoje iz 23. člena tega zakona in«.

Nov 25. člen se tako glasi:

25. člen (upravičeni delodajalec)

Pravico do povračila izplačanih nadomestil plače delavcem, ki zaradi višje sile ne morejo opravljati dela, lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, ki izjavi, da delavci dela ne opravljajo zaradi višje sile, ki je posledica obveznosti varstva otrok zaradi zaprtja vrtcev in šol in drugih objektivnih razlogov ali nemožnosti prihoda na delo zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej s sosednjimi državami in zaradi tega prejemajo nadomestilo plače.

Obrazložitev k 25. členu:

Ni jasno, katere pogoje mora izpolnjevati delodajalec, da je upravičen do povračila izplačanih nadomestil plače delavcem, ki zaradi višje sile ne morejo opravljati dela. V 25. členu je zapisano, da mora izpolnjevati pogoje iz 23 člena, vendar 23. člen določa časovno omejitev za začasno čakanje na delo. Če so mišljeni pogoji iz 2. odstavka 22. člena (do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v prvem polletju 2020 upadli za več kot 20% glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 ne bodo dosegli več kot 20% rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019), predlagamo, da se to besedilo črta. Poudarjamo, da za upravičenost do povračila izplačanih nadomestil plače delavcem, ki zaradi višje sile ne morejo opravljati dela, ne sme biti nobenih pogojev, saj je razlog za nezmožnost prihoda na delo zunanji dogodek, na katerega delodajalec ni mogel vplivati in ki nima nobene povezave s poslovanjem podjetja. Potrebno je upoštevati tudi, da ta zakon zvišuje višino nadomestila zaradi nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile, ki jo določa ZDR-1, s 50% osnove na 80%. V kolikor bi bili za povračilo nadomestila postavljeni dodatni pogoji, bi ta zakon postavil v slabši položaj podjetja, ki ne bi bil upravičena do povračila nadomestila, delavcem pa bi vseeno morala plačati 80% nadomestilo zaradi nezmožnosti prihoda na delo zaradi višje sile. To pa zagotovi ni (in ne sme biti) namen interventnega zakona.

K členu 26

Črta se drugi odstavek.

Nov 26. člen se glasi:

26. člen
(višina nadomestila plače)

(1) Delavec ima v času začasnega čakanja na delo in v času, ko zaradi višje sile ne opravlja dela, pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga.

Obrazložitev k 26. členu:

Drugi odstavek 26. člena je določal, da nadomestilo plače za čas čakanja na delo in ko zaradi višje sile delavec ne opravlja dela, ne sme biti nižje od minimalne plače. Višino vseh nadomestil sistemsko ureja Zakon o delovnih razmerjih. V določenih primerih je nadomestilo v višini 100% osnove, v drugih primerih pa je ta odstotek nižji. Vse ima svoj smisel in logiko, zakaj je tako določeno. S to določbo se v sistem plačil za delo vnesejo neenakosti. Določba nepravilna z več vidikov, in sicer :

- delavec, ki ima minimalno plačo bo prejel enako plačilo za delo v mesecih, ko ne dela kot v mesecih ko dela (vpliva demotivacijsko na povratek delavca na delo);
- delavec, ki dela in ima minimalno plačo, bo prejel enako plačilo kot delavec, ki je na čakanju ali ne dela zaradi razlogov višje sile (vpliva demotivacijsko na delavca, ki dela);
- delavec, ki ima plačo višjo od minimalne plače, bo prejel nadomestilo v višini 80% osnove, delavec, ki ima minimalno plačo, bo prejel nadomestilo v višini 100% osnove (vzpostavlja neenakost med delavci, ki so sicer v enakem položaju).

K členu 29

Spremeni se prva alineja drugega odstavka tako, da se glasi:

- ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan vloge znaša 500 eurov ali več. Razen če je neplačilo posledica vpliva koronavirusa. Šteje se, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz te alineje tudi, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta do dne oddaje vloge;

Spremeni se tretji odstavek tako, da se glasi:

(3) Vlogi iz prvega odstavka tega člena za delavca na začasnem čakanju na delo delodajalec priloži izjavo iz 25. člena tega zakona, za katere pravilnost kazensko in materialno odgovarja, ter dokazila o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo zaradi začasne nezmožnosti zagotavljanja dela razloga epidemije covid-19.

Spremeni se šesti odstavek tako, da se glasi:

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko pravico do povračila nadomestila plače uveljavi delodajalec, ki je napotil delavce na začasno čakanje na delo oziroma pri katerem delavec zaradi višje sile ni mogel opravljati dela že pred uveljavitvijo tega zakona, za obdobje od 13. marca 2020, če vloži vlogo iz prvega odstavka tega člena v

osmih dneh od uveljavitve tega zakona in izpolnjuje vse pogoje za uveljavitev pravice.

Nov 29. člen se tako glasi:

29. člen

(postopek in način uveljavljanja povračila nadomestila plače)

(1) Delodajalec uveljavi pravico do povračila izplačanih nadomestil plače po tem zakonu z vlogo, ki jo vloži v elektronski obliki pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje v osmih dneh od napotitve delavca na začasno čakanje na delo, vendar najpozneje do 31. maja 2020.

(2) Pravice do povračila izplačanih nadomestil plače iz prejšnjega odstavka ne more uveljavljati delodajalec:

- ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan vloge znaša 500 eurov ali več. Šteje se, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz te alineje tudi, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta do dne oddaje vloge;
- ki v zadnjih treh mesecih pred mesecem napotitve na začasno čakanje na delo ni redno izplačeval plač oziroma prispevkov za socialno varnost;
- če je nad njim uveden postopek stečaja.

(3) Vlogi iz prvega odstavka tega člena za delavca na začasnem čakanju na delo delodajalec priloži izjavo iz 25. člena tega zakona, za katere pravilnost kazensko in materialno odgovarja, ter dokazila o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo zaradi začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz razloga epidemije covid-19.

(4) Vlogi iz prvega odstavka tega člena za delavca, ki zaradi višje sile ne more opravljati dela, delodajalec priloži izjavo iz 25. člena tega zakona, za katere pravilnost kazensko in materialno odgovarja, ter dokazila delavcev o upravičeni odsotnosti delavcev zaradi višje sile, ki je posledica varstva otrok zaradi zaprtja vrtcev in šol ali nemožnosti prihoda na delo zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej s sosednjimi državami.

(5) Delodajalec, katerega zaposlitve so neposredno ali posredno sofinancirane iz proračuna Republike Slovenije preko posebnih programov in lahko uveljavlja povračilo nadomestila plače le v višini razlike med polnim sofinanciranjem in siceršnje subvencijo, v vlogi navede delež financiranja iz državnega proračuna v letu 2019.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko pravico do povračila nadomestila plače uveljavi delodajalec, ki je napotil delavce na začasno čakanje na delo oziroma pri katerem delavec zaradi višje sile ni mogel opravljati dela že pred uveljavitvijo tega zakona, za obdobje od 13. marca 2020, če vloži vlogo iz prvega odstavka tega člena v osmih dneh od uveljavitve tega zakona in izpolnjuje vse pogoje za uveljavitev pravice.

(7) Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje odloči o vlogi v roku osem dni s sklepom.

(8) Sklep o povračilu izplačanih nadomestil plače mora zlasti vsebovati predmet, osnovo za izračun nadomestil plače, način izračuna povračila nadomestil plače, višino povračila nadomestil plače, vsebino zahtevkov za povračilo nadomestil plače in njihovih prilog, razloge za zavrnitev zahtevka za povračilo, rok Republike Slovenije za zaposlovanje za izplačilo, obdobje vračanja sredstev, spremljanje in poročanje, sankcije za kršitev

pogodbe ter nadzor nad njenim izvajanjem.

(9) Povračilo nadomestila plače, razen za delavce, za katere plačilo nadomestila plače ne bremeni delodajalca, se delodajalcu izplačuje mesečno, v sorazmernem deležu ali v celoti, in sicer 10. dan meseca, ki sledi mesecu izplačila nadomestila plače po tem zakonu.

(10) Delodajalcu pripada povračilo nadomestila plače za dejansko mesečno oziroma tedensko obveznost, za prazničen in drug dela prost dan, določen z zakonom, če bi delavec na ta dan dejansko delal.

(11) Določbe glede povračila nadomestila plače iz tega člena se smiselno uporabljajo tudi za delno povračilo nadomestila plače v primerih, ko delavec zaradi višje sile ne opravlja dela.

Obrazložitev k 29. členu:

V drugem odstavku predlagamo spremembo pogojev, v primeru katerih delodajalec ne more uveljavljati pravice do nadomestila. Pri pogoju izpolnjevanja obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, naj se upošteva kriterij, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan vloge znaša 500 eurov ali več. Prav tako naj se šteje, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz te alineje, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta do dne oddaje vloge. Namen zakona je ohranjanje delodajalcev v stanju pred izbruhom epidemije. Ukrepi naj bi zajeli najširši obseg upravičencev. Pri dokazovanju neplačanih zapadlih obveznosti do FURS-a pogosto prihaja do težav z dokazovanjem na presečni datum zaradi zamikov pri knjiženju. Zato bi bilo smiselno, da se določi nek minimalni znesek, ki se pri preverjanju pogoja ne upošteva. Glede na to, da gre za interventne ukrepa, naj ne bo namen zakona, da sankcionira delodajalce, ki so pred petimi leti imeli težave s poslovanjem, sedaj pa že štiri leta poslujejo dobro. Zato je rok ta preverjanje predloženih obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih pet let predolg in za interventni zakon neprimeren. Predlagamo, da se ta rok skrajša na eno leto.

V tretjem odstavku predlagamo, da se zapiše, da je potrebno vlogi priložiti dokazila o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo zaradičasne nezmožnosti zagotavljanja dela razloga epidemije covid-19 in ne iz poslovnega razloga.

V šestem odstavku naj se kot obdobje, za katerega je upravičen do povračila nadomestila plače delodajalec, ki je napotil delavce na začasno čakanje na delo, oziroma pri katerem delavec zaradi višje sile ni mogel opravljati dela že pred uveljavitvijo tega zakona, določi obdobje od 13. marca 2020 in ne od 1. aprila 2020. S tem se pravica do koriščenja ukrepa poenoti s pravico, ki je določena v 2. odstavku 28. člena. Po tem členu so delodajalci za delavce, ki so upravičeno začasno odsotni od dela ter so zanje upravičeni do povračila izplačanih nadomestil plače, in za delavce, ki ne delajo zaradi višje sile na podlagi šestega odstavka 137. člena ZDR-1, in iz tega naslova prejemajo nadomestilo plače, oproščeni plačila prispevkov za vsa socialna zavarovanja od nadomestila plače od 13. marca do 31. maja. Predlagamo, da se poenoti obdobje upravičenosti za oba ukrepa na način, da sovпада z datumom razglasitve epidemije. Delodajalec bo obe pravici lahko črpal za iste delavce, zato je smiselno, da sta obe obdobji enaki.

K členu 31

Spremeni se drugi odstavek, tako da se glasi:

(2) V obdobju iz prejšnjega odstavka delodajalec ne sme odrediti nadurnega dela, če to delo lahko opravi z delavci na začasnem čakanju na delo, pri čemer morajo biti delavci, ki so na čakanju ustrezno usposobljeni za opravljanje dela, za katerega se odreja nadure.

Spremeni se tretji odstavek tako, da se glasi:

(4) Če delodajalec ravna v nasprotju s prvim in drugim odstavkom tega člena, mora prejeta sredstva v celoti vrniti skupaj z zamudnimi obrestmi.

Nov 31. člen se tako glasi:

31. člen
(obveznosti delodajalca)

(1) V obdobju prejemanja povračila izplačanih nadomestil plače v skladu s 29. členom tega zakona mora delodajalec delavcem izplačevati neto nadomestila plače.

(2) V obdobju iz prejšnjega odstavka delodajalec ne sme odrediti nadurnega dela, če to delo lahko opravi z delavci na začasnem čakanju na delo, pri čemer morajo biti delavci, ki so na čakanju ustrezno usposobljeni za opravljanje dela, za katerega se odreja nadure.

(3) Če delodajalec delavca pozove, da se vrne na delo o tem predhodno obvesti Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Če delavcu preneha odsotnost iz razlogov višje sile, o tem obvesti Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje z dnem prenehanja odsotnosti.

(4) Če delodajalec ravna v nasprotju s prvim in drugim odstavkom tega člena, mora prejeta sredstva v celoti vrniti skupaj z zamudnimi obrestmi.

(5) Delodajalec, ki prejema ali je prejemal sredstva v skladu s tem zakonom, mora prejeta sredstva vrniti v celoti, če začne postopke likvidacije po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, v obdobju:

- prejemanja sredstev in
- po prenehanju prejemanja sredstev, ki je enako obdobju prejemanja sredstev.

Obrazložitev k 31. členu:

Prepoved nadurnega dela je potrebno konkretizirati. V praksi so zlasti proizvodni procesi mnogokrat tako dinamični, da je institut nadurnega dela edini možen instrument za sprotno pravočasno reagiranje na trenutne potrebe. Aktivacija delavcev, ki so na čakanju na delo nikakor ne more nadomestiti in adekvatno zamenjati delavcev, katerih nadurno delo je potrebno. Konkretno se lahko zgodi, da bodo na čakanju samo režijski delavci, v proizvodnji pa bo zaradi nujnih dodatnih naročil glavnih artiklov obvezno nadurno delo upravitelja zahtevnih strojev ali vodenja proizvodnje. Za tovrstno dodatno delo aktivacija delavcev na čakanju nikakor ni ustrezna. Ta določba je neživiljenjska in jo je nujno črtati.

Predlagamo, da se v četrtem odstavku določi vračilo sredstev v primeru nespoštovanja določb iz prvih dveh odstavkov tega člena z zamudnimi obrestmi in ne vračilo trikratnega zneska. V kazenskih določbah so namreč že določene tudi globe za nespoštovanje teh

obveznosti. Vračilo sredstev v trikratnem znesku in še plačilo globe v višini je prekomerna sankcija za delodajalca, ki na primer ni obvestil ZRSZ z dnem prenehanja odsotnosti delavca zaradi višje sile, ampak je to storil dan kasneje.

K členu 33

Člen se v celoti spremeni.

Nov 33. člen se tako glasi:

33. člen

(delna oprostitve prispevkov za zaposlene v zasebnem sektorju, ki delajo, in
krizni dodatek)

(1) Za delavce iz prvega do četrtega in šestega odstavka 14. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19 in 75/19; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) so delodajalci oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od 13. marca do 31. maja. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v tem času v celoti plačuje Republika Slovenija.

(2) Delodajalci iz prejšnjega odstavka lahko vsakemu zaposlenemu, ki dela in je izpostavljen posebnim obremenitvam ali nevarnostim, izplačajo mesečni krizni dodatek v višini do 200 eurov, ki je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov. O upravičenosti posameznega delavca ali skupine delavcev do kriznega dodatka se delodajalec posvetuje s sindikatom pri delodajalcu. Če pri delodajalcu ni organiziranega sindikata, delodajalec posvetuje s svetom delavcev ali delavskim zaupnikom. Krizni dodatek pripada delavcu sorazmerno z dejansko prisotnostjo na delu.

(3) Neposredni in posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov niso upravičeni do ukrepov iz tega člena.

Obrazložitev k 33. členu:

V prvem odstavku predlagamo spremembo obdobja oprostitve plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer namesto za meseca april in maj, naj se oprostitve prizna od 13. marca dalje. V 2. odstavku 28. člena so delodajalci za delavce, ki so upravičeno začasno odsotni od dela ter so zanje upravičeni do povračila izplačanih nadomestil plače, in za delavce, ki ne delajo zaradi višje sile na podlagi šestega odstavka 137. člena ZDR-1, in iz tega naslova prejemajo nadomestilo plače, oproščeni plačila prispevkov za vsa socialna zavarovanja od nadomestila plače od 13. marca do 31. maja. Predlagamo, da se oprostitve plačila prispevkov uredi enotno za vse delavce. Smiselno je, da se za delavce, ki delajo, oprostitve prispevkov prizna z istim datumom, kot za delavce, za katere prejemajo povračilo nadomestila.

V drugem odstavku predlagamo, da se krizni dodatek prizna samo zaposlenim, ki delajo in so izpostavljeni posebnim obremenitvam in nevarnostim. V času epidemije veliko število zaposlenih dela od doma in pri tem niso posebej izpostavljeni ali obremenjeni

oziroma njihovo delo v večji meri ne odstopa od običajnega. Obstajajo delovna mesta, pri katerih se narava dela ni spremenila, pa tudi taka, kjer delavci sicer ostajajo na delovnem mestu, vendar je njihova obremenitev celo manjša kot sicer zaradi zmanjšanega obsega dela. Pri takih zaposlenih ne obstaja razlog, ki bi opravičeval izplačilo kriznega dodatka. Krizni dodatek naj pripada tistim, ki so v času epidemije delali na posebej izpostavljenih delovnih mestih oziroma imeli povečane obremenitve. O upravičenosti do dodatka odloča delodajalec, ki se je dolžan posvetovati s sindikatom pri delodajalcu oziroma svetom delavcev ali delavskim zaupnikom. Krizni dodatek se lahko izplača delavcem različno, in sicer v višini do 200 EUR in je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov.

V tretjem odstavku predlagamo, da umakne omejitev, ki velja za delodajalce, ki opravljajo finančno ali zavarovalniško dejavnost, saj v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti K 66.220 spadajo tudi družbe in samostojni podjetniki posamezniki, ki izvajajo dejavnost zavarovalniških agentov in posrednikov. To so mikro in mala podjetja (ne gre za zavarovalnice), ki jih je prav tako prizadela epidemija COVID-19 (1.469 zavarovalno zastopniških in posredniških družb ter samostojnih podjetnikov posameznikov - 450 zastopniških družb; 920 zavarovalno zastopniških samostojnih podjetnikov; 88 zavarovalno posredniških družb in 11 zavarovalno posredniških samostojnih podjetnikov).

K členu 56

Spremeni se drugi odstavek tako, da se glasi:

(2) Nadomestilo OZZ se krije iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja od 13.3.2020 uveljavitve tega zakona do prenehanja razlogov za začasno zadržanost od dela s pravico do nadomestila OZZ, oziroma, če razlogi za to začasno zadržanost trajajo v času veljavnosti tega zakona, do prenehanja razlogov za ukrepe iz tega zakona, kar ugotovi Vlada Republike Slovenije s sklepom, ki ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, vendar najdlje do 31. maja 2020.

Spremeni se četrti odstavek tako, da se glasi:

- (4) Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije:
- povrne delodajalcu izplačano nadomestilo OZZ v 30 dneh po predložitvi njegove zahteve za nadomestila OZZ;
 - izplača samostojnemu zavezancu nadomestilo OZZ v 30 dneh po predložitvi njegove zahteve za izplačilo nadomestila OZZ.

Nov 56. člen se tako glasi:

56. člen

(nadomestilo v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja)

(1) Ne glede na drugo alinejo prvega odstavka 29. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ) in četrti odstavek 137. člena ZDR-1 se zavarovancem iz 28. člena ZZVZZ, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona pravico do nadomestila med začasno zadržanostjo od dela

zaradi bolezni ali poškodbe v svoje breme ali v breme delodajalca (v nadaljnjem besedilu: nadomestilo OZZ), ali pravico do nadomestila OZZ pridobijo po uveljavitvi tega zakona, nadomestilo OZZ krije iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

(2) Nadomestilo OZZ se krije iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja od 13.3.2020 uveljavitve tega zakona do prenehanja razlogov za začasno zadržanost od dela s pravico do nadomestila OZZ, oziroma, če razlogi za to začasno zadržanost trajajo v času veljavnosti tega zakona, do prenehanja razlogov za ukrepe iz tega zakona, kar ugotovi Vlada Republike Slovenije s sklepom, ki ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, vendar najdlje do 31. maja 2020

(3) Višina nadomestila OZZ znaša:

- za delavca – v višini nadomestila, ki ga delodajalec obračuna in plača delavcu v skladu s 137. členom ZDR-1;
- za drugega zavarovanca iz 28. člena ZZVZZ (v nadaljnjem besedilu: samostojni zavezanec) – v višini nadomestila, ki je za prvih 90 dni začasne zadržanosti od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja določeno v 31. členu ZZVZZ.

(4) Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije:

- povrne delodajalcu izplačano nadomestilo OZZ v 30 dneh po predložitvi njegove zahteve za povračilo nadomestila OZZ;
- izplača samostojnemu zavezancu nadomestilo OZZ v 30 dneh po predložitvi njegove zahteve za izplačilo nadomestila OZZ.

(5) Delodajalec in samostojni zavezanec vložita zahtevo iz prejšnjega odstavka v elektronski pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije najpozneje do 30. septembra 2020.

(6) Poslovodni organ Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije lahko določi natančnejši način vlaganja zahteve iz četrtega odstavka tega člena.

(7) Če ni s tem členom drugače določeno, se glede obračuna, izplačila in povračila nadomestila OZZ smiselno uporabljajo določbe ZZVZZ in na njegovi podlagi izdanih aktov, ki urejajo nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela, ki je pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

(8) Rok za povračilo oziroma izplačilo nadomestila OZZ iz četrtega odstavka tega člena se uporablja tudi za zahteve za povračilo oziroma izplačilo nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela, ki je pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z ZZVZZ, ki so predloženi Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije do 30. septembra 2020.

(9) Določbe tega člena se ne uporabljajo za neposredne in posredne uporabnike proračuna Republike Slovenije.

(10) Nadomestila OZZ se Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije povrnejo iz proračuna Republike Slovenije.

Obrazložitev k 56. členu:

Amandma k 2 odstavku predlaga kritje nadomestila OZZ iz sredstev obveznega

zdravstvenega zavarovanja od 13.3.2020, razglasitve epidemije in ne šele 1.4.2020. S tem so poenoteni roki uveljavljanja vseh finančnih sofinansiranj, saj so vsi vezani na obdobje od razglasitve in trajanja epidemije. Trajanje je omejeno do prenehanja razlogov za ukrepe iz tega zakona, vendar najdlje do 31. maja 2020. To dejstvo ugotovi Vlada Republike Slovenije s sklepom in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Amandma k 2.odstavku je predlagam zato, da poenoti rok povrnitve izplačanega nadomestila delodajalcu in samostojnemu zavezancu, tako, da za oba velja rok 30 dni po predložitvi njegove zahteve za izplačilo nadomestila OZZ.

K členu 99

Spremeni se prvi odstavek tako, da se glasi:

(1) Subjekti, ki so uveljavili:

- povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo iz poglavja 1.1. tega zakona,
- povračilo nadomestila plače delavcu, ki zaradi višje sile ne more opravljati dela iz poglavja 1.1. tega zakona,
- oprostitev plačila prispevkov po 22., 25. in 33. členu tega zakona ali
- izredno pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka

morajo v primeru, da je od uveljavitve tega zakona dalje prišlo do izplačila dobička v letu 2021 za poslovno leto 2020 ali nagrad poslovodstvu v letu 2020 vrniti prejeta sredstva, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi.

Nov 99. člen se tako glasi:

99. člen

(skupni pogoj za določena upravičenja in nadzor)

(1) Subjekti, ki so uveljavili:

- povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo iz poglavja 1.1. tega zakona,
- povračilo nadomestila plače delavcu, ki zaradi višje sile ne more opravljati dela iz poglavja 1.1. tega zakona,
- oprostitev plačila prispevkov po 22., 25. in 33. členu tega zakona ali
- izredno pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka

morajo v primeru, da je od uveljavitve tega zakona dalje prišlo do izplačila dobička v letu 2021 za poslovno leto 2020 ali nagrad poslovodstvu v letu 2020 vrniti prejeta sredstva, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi.

(2) Subjekt, ki je uveljavil upravičenja po tem zakonu in naknadno ugotovi, da ni izpolnjeval pogojev za njihovo pridobitev, o tem obvesti Finančno upravo Republike Slovenije in znesek prejete pomoči vrne na podlagi ugotovitvene odločbe v roku 30 dni.

(3) Nadzor nad uveljavljanjem pravic iz tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka tega člena izvaja Finančna uprava Republike Slovenije.

Obrazložitev k 99. členu:

Naknadni nadzor upravičenosti je potrebno imeti zaradi poenostavljenih postopkov. Ocenjujemo, da omejitev pri izplačilu dobička za pretekla poslovna leta (vključno z letom

2019) v letu 2020 ni ustrezna, ker posega v pravico lastnika, da razpolaga s preteklim poslovnim rezultatom. Pomoč države je potrebno pogojevati z nedovoljenim izplačilom dobička za poslovno leto 2020 (v letu 2021) ter prepovedjo izplačila nagrad poslovodstvu v letu 2020 za poslovno leto 2020. S tem se ne posega retroaktivno v že sklenjene dogovore s tujimi lastniki podjetij za poslovno leto 2019.

NOV PREDLOG

Za 64. členom naj se doda nov 64 a. člen, in sicer:

64 a. člen
(povečanje državne pomoči »de minimis«)

Skupni znesek pomoči de minimis, ki ga država dodeli enotnemu podjetju, ne sme presežati 800.000 EUR v katerem koli obdobju treh poslovnih let.

Obrazložitev k 64 a členu:

SID banka ponuja gospodarskim subjektom obrestne mere in druge stroške financiranja, ki so ugodnejši kot pogoji financiranja komercialnih bank. Ta ugodnost sicer ne šteje kot neposredna državna pomoč, je pa razumljena kot dodatna pomoč, ki pa se sešteva v t.i. kvoto de minimis. Po trenutno veljavni regulativi je le-ta omejena na vrednost 200.000 EUR za podjetje oziroma za skupino podjetij. K tej skupni vsoti štejejo tudi manjše vrednosti, kot so spodbude za zaposlovanje. Poleg tega se vsota akumulira skozi več let. Predlagani ukrepi Vlade za pomoč gospodarstvu zaradi koronavirusa vključujejo tudi ugodne likvidnostne vire SID banke za premostitev in odpravo posledic korona krize po ugodni obrestni meri, ki pa gredo v kvoto de minimis. Podjetja, ki so v zadnjem obdobju koristila razvojna sredstva SID banke, so obstoječi limit praktično že dosegla in so v položaju, ko ne bodo mogla črpati virov SID banke za premostitev in/ali odpravo posledic korona krize.